

Dijken tot de hemel en een vaargeul ...

Eddy Weeda

De kogel is alweer een half jaar door de kerk. Er wordt gecompenseerd, Antwerpen krijgt zijn peilloos diepe vaargeul, Zeeland likt zijn wonden en de Nederlandse overheid kan gaan studeren hoe zij in de toekomst zo'n complexe besluitvorming in regie kan nemen. Aan de Belgisch-Nederlandse grens worden nieuwe kansen geboden aan brak- en zoetwatergetijdennatuur met steltlopers, Echt lepelblad en wellicht Spindotterbloem. Wie is moedig en origineel genoeg om de eerste stap te zetten om binnendijks de strijdbijl te begraven?

Intussen moet één ding duidelijk zijn: de massahysterie rondom het werkwoord ontpolderen is in de 21ste eeuw een anachronisme. Eens moeten we in Nederland de consequenties van de zeespiegelrijzing onder ogen zien, allereerst in het land van Schelde-, Maas- en Rijnmondingen. Op termijn deugt de badkuip tussen de steeds verder opgehoogde dijken nog maar voor één doel en dat is ... natte natuur (in haar binnendijkse, dus weinig dynamische gedaante). Om in de toekomst grond te hebben om op te wonen en akkerbouw te beoefenen moeten we de opslibbing weer een kans geven.

Het Scheldeland wekt de indruk van een gebied waar van alles op de verkeerde plaats ligt, minstens al vanaf de Tachtigjarige Oorlog. Om te beginnen de landsgrens, waarmee Amsterdam zijn toenmalige rivaal Antwerpen buiten de deur hield. Inmiddels is Amsterdam allang geen wereldhaven meer, maar het is wel duidelijk dat ook Antwerpen als zeehaven niet (meer) op de goede plaats ligt. De Westerschelde zelf verzet zich uit alle macht tegen een vaargeul van de vereiste diepte.

Grondeigenaren en akkerbouwers ontdekten opeens dat ze hoeders zijn van een uniek ontginningslandschap vol natuurwaarden. Soms is zo'n landschap aangelegd op een plek die achteraf minder gelukkig gekozen blijkt. Was die plek opgeëist voor stadsuitbreiding, industrie of een kerncentrale, welke agrarische of civiel-technische haan had ernaar gekraaid?

Er valt niet aan te ontkomen: de kaart van het Scheldeland zal opnieuw moeten worden getekend, grensoverschrijdend en – naar onze beste vermogens – toekomstbestendig. Daarin past een vernieuwende landbouw, die de mogelijkheden van ontpolderde gebieden als een uitdaging oppakt. En voor alle partijen geldt: niemand heeft een abonnement op aan de goede kant staan.

Dijken tot de hemel en een vaargeul ...

Eddy Weeda

De kogel is alweer een half jaar door de kerk. Er wordt gecompenseerd, Antwerpen krijgt zijn peilloos diepe vaargeul, Zeeland likt zijn wonden en de Nederlandse overheid kan gaan studeren hoe zij in de toekomst zo'n complexe besluitvorming in regio kan nemen. Aan de Belgisch-Nederlandse grens worden nieuwe kansen geboden aan brak- en zoetwatergetijdennatuur met steltlopers, Echt lepelblad en wellicht Spindotterbloem. Wie is moedig en origineel genoeg om de eerste stap te zetten om binnendijks de strijdbijl te begraven?

Intussen moet één ding duidelijk zijn: de massahysterie rondom het werkwoord ontpolderen is in de 21ste eeuw een anachronisme. Eens moeten we in Nederland de consequenties van de zeespiegelrijzing onder ogen zien, allereerst in het land van Schelde-, Maas- en Rijnmondingen. Op termijn deugt de badkuip tussen de steeds verder opgehoogde dijken nog maar voor één doel en dat is ... natte natuur (in haar binnendijkse, dus weinig dynamische gedaante). Om in de toekomst grond te hebben om op te wonen en akkerbouw te beoefenen moeten we de opslibbing weer een kans geven.

Het Scheldeland wekt de indruk van een gebied waar van alles op de verkeerde plaats ligt, minstens al vanaf de Tachtigjarige Oorlog. Om te beginnen de landsgrens, waarmee Amsterdam zijn toenmalige rivaal Antwerpen buiten de deur hield. Inmiddels is Amsterdam allang geen wereldhaven meer, maar het is wel duidelijk dat ook Antwerpen als zeehaven niet (meer) op de goede plaats ligt. De Westerschelde zelf verzet zich uit alle macht tegen een vaargeul van de vereiste diepte.

Grondeigenaren en akkerbouwers ontdekten opeens dat ze hoeders zijn van een uniek ontginningslandschap vol natuurwaarden. Soms is zo'n landschap aangelegd op een plek die achteraf minder gelukkig gekozen blijkt. Was die plek opgeëist voor stadsuitbreiding, industrie of een kerncentrale, welke agrarische of civiel-technische haan had ernaar gekraaid?

Er valt niet aan te ontkomen: de kaart van het Scheldeland zal opnieuw moeten worden getekend, grensoverschrijdend en – naar onze beste vermogens – toekomstbestendig. Daarin past een vernieuwende landbouw, die de mogelijkheden van ontpolderde gebieden als een uitdaging oppakt. En voor alle partijen geldt: niemand heeft een abonnement op aan de goede kant staan.

P.S. Zoals bekend maakt de Zeeuwse natuur- en milieusector door het gevecht rondom de compensatie van de vaargeulverdieping moeilijke tijden door. Wie haar moreel en financieel wil steunen, wijs ik op het mooie boek *80 keer zo Mooi* van 'natuurtalent' Chiel Jacobusse, afgelopen herfst uitgegeven door Stichting Het Zeeuwse Landschap. Het bevat tachtig van de ruim duizend verhalen die Chiel in de afgelopen twintig jaar voor de Provinciale Zeeuwse Courant schreef over planten, dieren en paddenstoelen in alle hoeken van zijn provincie.

Afbeelding 1. "De Toestand Van De Natuur In Nederland" (foto: C. Jacobusse).